

Sermons in Stones #3 vraag 2 en 3
7 november 1986 PM.

Vraag 2

Geliefde Osho,

Als U spreekt over de "kunst" van iets, en de "wetenschap" van iets anders, wat is dan het essentiële verschil? Is het dat een kunst slechts intuïtief, subjectief benaderd en geapprecieerd kan worden, terwijl een wetenschap met de hulp van de mind en objectief benaderd en geapprecieerd wordt?

De wetenschappelijke benadering en de benadering van kunst hebben zeker dat verschil.

Kunst is intuïtief, meer van het hart, meer subjectief, meer intiem.

Wetenschap is objectief, helemaal niet intiem; het heeft niets met jouw intuïtie of jouw gevoel te maken, heeft niets met je hart te maken. In feite heeft het helemaal niets met jou te maken.

Als je water kookt, zal het verdampen bij honderd graden. Wie het water kookt doet er niet toe – of het een man of vrouw is, of het een jongen of een oude man is, een Tibetaanse lama of een Katholieke monnik. Water volgt een objectieve regel; het maakt niet uit welke persoon het water kookt. Er kan ook helemaal geen persoon zijn; het kan gekookt worden door gewoon op een knop te drukken, een machine kan het doen.

Dus dat is zeker een van de verschillen.

Kunst is een totaal ander gebeuren.

Ten eerste, het is niet objectief; het is iets dat binnen in je is geboren. Dan projecteer je het op iets buiten je – het kan een schilderij zijn.

Vincent van Gogh schilderde een jaar lang steeds één enkel schilderij. Hij keurde het honderden keren af. Hij schilderde de zon, en elke dag keurde hij het af. En zijn vrienden waren het moe; ze zeiden, "Niemand heeft zoveel keer de zon geschilderd – en jij hebt zoveel schilderijen zo mooi geschilderd maar je gaat maar door met ze af te keuren."

Ik haal hem erbij want ik wil je vertellen dat hij een bepaald innerlijke toets bezat, hij had een bepaald innerlijk schilderij van de zon. En het was niet precies geprojecteerd zoals hij het in zich had – dat was de afkeuring; verder was er niets aan de hand.

Dat is het verschil tussen een schilderij en een foto.

Een foto is deel van de wetenschap, een schilderij niet.

Een erg rijke vrouw vroeg Picasso hoeveel het zou kosten om een portret van haar te maken.

Hij zei, "Wat wenst U – een foto of een schilderij?"

Ze zei, "Ik begrijp het verschil niet. Wat bedoelt u?"

Hij zei, "Een foto is iets eenvoudigs. Je gaat hier zitten en ik zal een tekening van je gezicht maken, van je lichaam, op het canvas. Ik zal gewoon als een camera functioneren. Het zal een foto zijn – ofschoon iedereen zal zeggen dat het een schilderij is.

Maar als je een schilderij wenst dan moet je er klaar voor zijn, want in het schilderij zal ik niet de camera zijn; bij het schilderij zal ik er subjectief in betrokken zijn. Dus de uitkomst zal niet enkel jouw afbeelding zijn; het zal een portret zijn wat door het proces van mijn subjectiviteit is gegaan. Het kan zelfs helemaal niet op je lijken.

De vrouw zei, "Ik zou een schilderij willen want foto's kunnen erg makkelijk en goedkoop door camera's gemaakt worden. U vraagt een miljoen dollar, dus maak een schilderij.

Het was een schilderij.

En toen de vrouw ernaar keek kon ze niet geloven wat het was.... Ze zei, "Ik wil slechts een ding vragen: vertel me gewoon waar mijn neus is?"

Picasso zei, "Ik weet er helemaal niets van. Vraag je ooit een camera? Kijk gewoon naar het schilderij en vindt het uit. Ik heb je verwerkt door mijn subjectiviteit en dit is wat er uitkwam. Ik zal proberen uit te vinden waar je neus is gebleven, waar andere dingen zijn – ze moeten ergens zijn. Maar ik weiger het te verkopen."

De vrouw was geschokt. Ze zei, "Waarom?"

Hij zei, "U kunt geen schilderij appreciëren. Uw vraag is zo stom. En ik heb zo hard aan uw schilderij gewerkt, ik heb mijn hele ziel erin gelegd, en u bent bezorgd over uw neus! Ik ga het niet verkopen. U heeft alleen een foto nodig, die u kunt herkennen."

Een foto is proza. Een schilderij is poëzie. Het wordt mysterieus omdat het door de meest innerlijk gevoelens van de mens heengaat. Het neemt een nieuwe geboorte. Het is geen reproductie. Een ander incident....

Een man kocht een Picasso schilderij, en betaalde er een miljoen dollar voor. Maar als je een miljoen betaalt, wil je zeker weten dat het een authentieke Picasso is. Een criticus zei, "Maak je geen zorgen, het is een echte Picasso want ik was bij hem toen hij dit schilderde. Ik ben een getuige. Je kunt het zonder angst kopen."

Hij kocht het, maar hij zei, "Je moet met me meegaan naar Picasso want ik wil het van hem horen dat het een origineel is, authentiek."

De criticus zei, "Dat is geen probleem." Ze gingen.

De criticus was een vriend van Picasso en hij zei, "Je moet het je herinneren, ik logeerde bij je toen je dit schilderde."

Hij zei, "Ik herinner het me perfect, maar het is niet authentiek, dit is niet origineel. Ik heb het gemaakt."

De criticus zei, "Ben je gek geworden? Aan de ene kant zeg je dat jij het gemaakt hebt, en aan de andere kant zeg je dat het niet authentiek is, niet origineel. Wat bedoel je?"

Picasso zei, "Ik heb hetzelfde schilderij eerder geschilderd, en het hangt in een museum. Je kunt gaan kijken – dat was authentiek, dat was origineel. Dit schilderij... ik kreeg geen nieuwe ideeën, en er was een koper die een schilderij wenste. Dus ik kopieerde gewoon mijn eigen schilderij – maar het is een kopie. Het maakt niet uit wie het kopieert, of Picasso het kopieert of iemand anders, het is een kopie. Het is niet authentiek, het is niet origineel. Ik ben er helemaal niet bij betrokken, het is geen deel van mijn subjectiviteit. Het eerste schilderij wel. Ze zijn precies gelijk, je kunt geen enkel verschil vinden – maar ik maak het verschil, en het verschil is veelbetekenend."

De wetenschappelijke benadering betreft objecten, die zijn gemeenschappelijk.

Omdat kunst persoonlijk is kan subjectiviteit nooit hetzelfde zijn. Je kunt het niet met een schilderij eens zijn – twee mensen kunnen het helemaal niet eens zijn dat het mooi is. Voor een iemand kan het lelijk zijn, voor iemand anders kan het mooi zijn. Het is een persoonlijk iets.

Maar ik sprak over meer fundamentele verschillen.

Wanneer ik zeg dat de wetenschap van hypnose niet de kunst van hypnose is, dan bedoel ik dat kunst altijd bedacht is, het heeft geen werkelijkheid in de existentie. Het wordt door de artiest uitgevonden.

Je kunt beelden vinden van paarden met vleugels. Nergens zijn er in werkelijkheid paarden met open vleugels – er zijn vleugels en er zijn paarden, je kunt hen samenvoegen. Maar het is jouw bedenksel, niet een ontdekking

Kunst is vindingrijkheid. Wetenschap is ontdekking.

Wetenschap ontdekt slechts wat er al is, en kunst creëert.

Wetenschap is nooit creatief; het vindt slechts uit wat al het geval is. Kunst creëert uit het niets.

Hypnose is geen kunst. Het is wetenschap; je kunt de beginselen ontdekken – ze zijn precies hetzelfde overal op de wereld. In elke eeuw, in elke tijd, in elke cultuur, in elke maatschappij; deze beginselen zijn er om ontdekt te worden. Ze zijn er reeds; jij moet hen slechts ontdekken.

Een schilderij door Picasso of de poëzie van Rabindranath of een muzikale compositie van Jehudi Menuhin bestaan nog niet. Het is Jehudi Menuhin die het creëert, het is Rabindranath die het schrijft – want het is subjectief, persoonlijk en bedacht.

Je kunt verscheidene meningen hebben over kunst, maar je kunt geen verschillende meningen hebben over wetenschap. Meninge tellen niet; wetenschap is feitelijk.

Kunst is verzonnen. Kunst heeft schoonheid, en enorme genialiteit is nodig om het te creëren. De artiest is bijna als een God die de wereld maakt.

Als het verhaal waar is dat God de wereld schiep, dan is het kunst, dan is God een artiest, geen wetenschapper – want om een wetenschapper te zijn zal hij de wereld moeten ontdekken... de wereld is reeds daar, en dan ontdekt hij haar.

Ik wil dat hypnose als wetenschap wordt gezien en niet als kunst om deze fundamentele reden: ontdekking en uitvinding.

Vraag 3

Geliefde Osho,

Dit is een stukje van een conversatie met Gurdjieff; hierbij zijn woorden: met gewone liefde is er haat: ik houd van dit, ik haat dat. Vandaag houd ik van je; volgende week, of het volgend uur, of de volgende minuut, haat ik je. Hij die werkelijk kan liefhebben, kan zijn; hij die kan zijn, kan doen; hij die kan doen, bestaat. Om werkelijke liefde te kennen, moet je alles omtrent liefde vergeten en leiding zoeken. Zoals we zijn, kunnen we niet liefhebben. Wij houden van iets omdat iets in onszelf combineert met dat wat uit de ander voortkomt. We staan onszelf toe te worden beïnvloed. We projecteren onze gevoelens op anderen. Boosheid veroorzaakt boosheid. We ontvangen wat we geven. Alles trekt aan of wekt afkeer op. Er is de seksuele liefde, die gewoonlijk begrepen wordt als de liefde tussen man en vrouw – als seks verdwijnt houden een man en vrouw niet langer van elkaar. Er bestaat liefde te willen voelen, die het tegendeel oproept, en maakt dat mensen lijden. Later zullen we spreken over bewuste liefde.

Geliefde Osho, kunt u alsjeblijft spreken over bewuste liefde, zowel in een man vrouw relatie als in de meester-discipel relatie?

De vraag gaat niet enkel over bewuste liefde. In wezen gaat het om bewustzijn.

Een bewust persoon doet alles bewust – liefhebben of schilderen of dansen of een kopje thee zetten; het maakt niet uit wat. Bewustzijn heeft de overhand in al je daden, net zoals onbewustheid de overhand heeft in all jouw daden. Jouw liefde is onbewust, je haat onbewust, je doet alles onbewust. Dus het hele probleem moet teruggebracht worden tot deze twee woorden: bewustzijn en onbewustheid.

Liefde kan een goed voorbeeld zijn. Mensen zeggen dat ze liefhebben, maar ze weten niet wat ze zeggen, ze weten niet wat ze bedoelen – want ze houden van een auto, ze houden van een vrouw, ze houden van een zeker merk sigaretten, ze houden van voetbalwedstrijden. Het is moeilijk door te krijgen wat ze met liefde bedoelen.

Onbewuste liefde is eenvoudig het magnetisch naar iets toe getrokken worden, onweerstaanbaar. Maar jij gaat niet naar het object van liefde, je wordt ernaartoe getrokken. Jij bent diep in slaap. In je hele leven gedraag jij je als een slaapwandelaar. Er zijn veel mensen die in de nacht opstaan zonder wakker te zijn; ze staan op, maar worden niet wakker. En ze doen allerlei dingen en gaan dan terug naar bed en de ochtend herinneren ze zich niet wat ze gedaan hebben.

Vaak als mensen denken dat er in hun huizen geesten rondspoken, is het gewoon dat iemand in huis een slaapwandelaar is die dingen in zijn slaap doet – dingen in brand steekt, dingen weggooit, en naar zijn bed gaat en goed slaapt. En in de ochtend is hij net zo verbaasd als ieder ander – niet dat hij iemand bedriegt, hij heeft gewoon geen herinnering ervan.

Jouw leven – waarin de ene minuut vol liefde is en waar in de volgende minuut alle liefde verdwijnt.... Niet alleen dat, het kan in haat veranderen; je was bereid om voor de persoon te sterven en het volgend moment kun je de persoon doden.

Volgens Gurdjieff, en volgens hen die zich gerealiseerd hebben is de hele mensheid in slaap, slaapwandelaars. Dingen gebeuren maar jij bent er niet de doener van want je bent niet bewust genoeg om iets te doen.

Je wordt verliefd. Je kunt niet zeggen dat het een bewuste beslissing van jou was.

Misschien is het haar van de vrouw net als het haar van je moeder. Ieder jongetje houdt van zijn moeder, dat is zijn eerste liefdesobject. De meisjesbaby houdt van haar vader, dat is haar eerste liefdesobject. En langzaamaan worden de vader en moeder afgedrukt – de moeder wordt een afdruk bij de jongen, de vader wordt een afdruk bij het meisje.

En als de jongen verliefd wordt op een vrouw, geeft zijn onbewuste mind hem signalen, “Hier komt je moeder.” Je hoort het niet. En niemand kan precies als je moeder zijn, dus er kan slechts enige gelijkenis zijn – de manier waarop de vrouw loopt, het gezicht van de vrouw, de ogen van de vrouw, de manier van praten. Alles kan in jou de oude figuur teweegbrengen die wacht in je onderbewuste, diep in de bron binnenin jou.

Hetzelfde gebeurt bij het meisje – de manier waarop de man loopt, gewoon het geluid van zijn laarzen kunnen haar misschien aan haar vader doen herinneren. Elk klein ding kan het teweegbrengen, en plotseling voel je een grote liefde in je ontstaan. Maar omdat het enkel een fragmentarisch iets is, kan het niet lang duren. Het kan blijven duren als je elkaar nooit ontmoet – dan zul je nooit de andere fragmenten leren kennen. Dus de meest succesvolle geliefden in de wereld zijn zij die elkaar nooit ontmoeten. Zij maken de meest romantische, mooie verhalen – geen ruzie, geen gezeur, geen gevecht. En zij zullen nooit uitvinden dat, “Dit is niet de vrouw voor mij en ik ben niet de man voor deze vrouw” – ze komen nooit dichtbij genoeg om dit te weten.

Maar ongelukkig genoeg trouwen de meeste geliefden. Dat is de meest ongelukkige gebeurtenis in het leven. Dat vernietigt de hele schoonheid; anders hadden ze Laila en Majnu kunnen zijn, Shiri en Farad, Soni en Mahival – grote geliefden uit de geschiedenis. Maar al deze grote geliefden kregen elkaar niet, leefden nooit in ‘n een kamerappartement in Mumbai.

Als eenmaal twee personen samen zijn, dan komen er natuurlijk andere fragmenten van hun leven naar boven. Je zult dan de hele vrouw leren kennen die je hebt; de vrouw zal de hele man leren kennen die ze heeft – en dat geeft moeilijkheden, want dan merk je dat het fragment waar je van hield erg klein is in vergelijking met de fragmenten die je haat. Nu zal enkel de kleur van het haar niet helpen, noch het gezicht noch de ogen noch de neus – niets helpt.

In het Westen, hebben vrouwen me gevraagd – omdat hun liefdesleven niet goed ging.... Het liefdesleven gaat van niemand goed, het komt gewoon niet voor. Dus deze arme vrouw vroeg of ze haar neus zou laten opereren door een plastisch chirurg, omdat ze er Joods uitzag. En hij is zo gekant tegen Joden – op het moment dat hij de neus ziet, verdwijnt alle liefde. De arme vrouw is bereid haar neus te laten veranderen.

Ik zei, “Ga niet onnodig je neus pijnigen. Hij zal iets anders vinden, dit is gewoon een excuus. Op dit moment kan hij gewend raken aan deze neus, maar als je hem laat veranderen dan ziet hij iedere keer dat deze vrouw heeft haar neus laten verbeteren, ze is werkelijk een Joodse achter de neus. Het zal erg moeilijk voor hem zijn om dit te vergeten. En het geld komt uit zijn zak om jouw neus te laten opknappen. Laat hem maar gewoon zoals hij is.”

In feite heeft er eeuwenlang een verkeerd begrip geheerst: dat geliefden op elke mogelijke manier van elkaar zouden moeten houden. Dat is absurd. Geliefden zouden duidelijk moeten maken – “Dit zijn dingen waar ik niet van houd.” Beiden zouden het duidelijk moeten maken, dat “Deze dingen vind ik niet prettig, en dit zijn de dingen waar ik van houd.” En het is niet nodig er elke dag om te ruziën want dat geruzie zal er niets aan veranderen. Ze moeten leren accepteren waar ze niet van houden – een soort van co-existentie, een tolerantie. Dit is voor de geliefden die niet ontwaakt zijn. Een bewuste liefde is een totaal ander iets. Het heeft niets met liefde als zodanig te maken, het heeft iets met meditatie te maken, wat je bewust maakt. En als je steeds meer bewuster wordt, word je bewust van veel dingen.

Een: dat het niet het object van liefde is wat belangrijk is. Het is jouw liefdevolle kwaliteit, jouw liefdevol zijn wat belangrijk is, want je bent zo vol liefde dat je het wilt delen. En het delen moet

zonder condities zijn. Je kunt niet zeggen, “Ik zal niet delen als je neus Joods is” — wat heeft delen met neuzen te maken?

Bewuste liefde verandert de hele situatie.

Onbewuste liefde is gecentreerd op het object van liefde.

Bewuste liefde is gecentreerd in zichzelf, het is jouw liefdevolle zijn.

Onbewuste liefde is altijd naar één persoon geadresseerd; vandaar dat er altijd jaloezie is – want de andere persoon weet ook dat onbewuste liefde altijd op een persoon is gericht, dat het niet gedeeld kan worden. Als je van iemand anders gaat houden, houdt het in dat je opgehouden bent met van de eerste persoon te houden. Dat is de jaloezie, de voortdurende vrees dat je geliefde van iemand anders kan gaan houden – alsof liefde een kwantiteit is.

Bewuste liefde is een kwaliteit, niet een kwantiteit.

Het is meer als vriendelijkheid – dieper, hoger, met meer geurigheid, maar vergelijkbaar met vriendelijkheid. Je kunt tegen veel mensen vriendelijk zijn, tegen vijf personen of tien personen of tienduizend personen; niemand zal zich misdeeld voelen omdat je van zoveel mensen houdt en zijn deel steeds minder zal worden. Integendeel, als je in staat bent van meer mensen te houden wordt jouw kwaliteit van liefde gigantisch. Dus van wie je houdt krijgt meer liefde naarmate de liefde door veel mensen wordt gedeeld. Ze sterft als ze wordt ingekrompen. Ze wordt levendiger als ze wordt uitgespreid over een uitgestrekt gebied – hoe groter het gebied, des te dieper haar wortels.

Bewustzijn geeft alles een transformatie. Jouw liefde is niet meer geadresseerd naar iemand in het bijzonder. Het betekent niet dat je stopt met liefhebben, het betekent eenvoudig dat je liefde wordt, je bent liefde, je wezen zelf is liefde, je ademhaling is liefde, je hartslag is liefde. Wakker ben je liefde, in slaap ben je liefde.

En hetzelfde is waar wat al het andere betreft – je begrip, je intelligentie, alles gaat door dezelfde verandering. Jij wordt het centrum van de hele existentie, het centrum van de cycloon, en dit alles straal je uit en bereikt iedereen die in staat is het te ontvangen.

Het is niet een kwestie van iemand liefhebben om een bepaalde reden; het is gewoon liefde uit overvloed – je hebt zoveel dat je haar wenst te delen, je moet haar uitstralen. En wie haar ook ontvangt, ben je die persoon dankbaar ervoor.

Bewuste liefde maakt je een doener, een wezen, een ziel.

In onbewuste liefde ben je enkel een leegte – donker en ellendig, hongerig en dorstig. In onbewuste liefde ben je een bedelaar. Je bedelt om liefde, want liefde is voeding.

En dit is heel grappig: Jij bedelt om liefde, de andere persoon, waar je verliefd op bent bedelt ook om liefde – twee bedelaars die hun bedelnap aan de ander voor houden, en beide bedelnapen blijven leeg.

Bewuste liefde maakt je een keizer. Je bedelt niet; je geeft eenvoudig. En je geeft omdat je nu ziet dat hoe meer je geeft des te meer je hebt, Dus wie ook je liefde accepteert, maakt je dankbaar tot die persoon.

De hele aarde kan vol liefde worden, een oceaan van liefde, maar alleen met bewuste mensen.

Met onbewuste mensen is ze enkel een walgelijke plek, misselijk makend... iedereen pretenderend liefdevol te zijn, en niemand is vol liefde. Iedereen trachtend de ander uit te buiten, en de ander doet ook hetzelfde. En omdat ze beiden leeg zijn, beginnen ze vroeg of laat te ruziën dat “Jij bedroog me,” dat “Jij bent ontrouw,” Jij verraadde mij,” dat “Jij bent niet de vrouw die je pretendeerde te zijn,” dat “Jij bent niet de man die je voordeed te zijn.” Maar met bedelaars zal dit het probleem zijn.

Ik heb gehoord over een bedelaar die bij de kant van een brug zat. Op een dag vroeg hij, “Geef iets aan een blinde, hulpeloze oude man.”

Dus ze gaven hem een roepie. Hij keek naar de roepie en zei, “Deze is niet echt, deze is vals.”

Ze zeiden, “Maar jij bent blind!”

Hij zei, “Ik ben niet blind. De man die hier gewoonlijk zit is blind. Vandaag is hij naar de film. Hij is mijn vriend, ik zit hier enkel in zijn plaats.”

Maar iedereen in deze hele wereld van onbewustheid is een bedelaar, op elke mogelijke manier trachtend enige liefde, enige aandacht, enige sympathie te bemachtigen – want liefde is een noodzakelijke voeding. Zonder liefde, kun je niet leven; net zoals voedsel noodzakelijk is voor het lichaam, is liefde noodzakelijk voor de ziel. En iedereen lijdt zonder liefde, want zonder liefde sterven jullie zielen.

Maar wat we doen is niet juist.

De juiste manier is om bewustzijn naar jezelf te brengen

En door bewustzijn zullen er veel revoluties in vele dimensies zijn. Liefde zal een van de meest belangrijke dimensies zijn, en je zult de gouden sleutel vinden hoe je liefde kunt krijgen van de hele existentie.

Het geheim is: wat je ook hebt, geeft het, deel het uit.

Als het universum eenmaal weet dat je een uitdeler bent geworden, dan worden alle bronnen van het universum voor jou beschikbaar, ze zijn onuitputtelijk.

Oké, Maneesha?